

Fosfaatrechten

Inspectieresultaten 2020

In deze factsheet geven we inzicht in resultaten van de inspecties in het kader van het fosfaatrechtenstelsel, uitgevoerd in het jaar 2020.

In 2020 is mede vanwege corona een beperkt aantal inspecties in het kader van het fosfaatrechtenstelsel uitgevoerd.

De (melkvee)bedrijven worden administratief en fysiek gecontroleerd waarbij wordt gecontroleerd of de veehouder op zijn bedrijf niet meer fosfaat met melkvee heeft geproduceerd dan het op het bedrijf rustende fosfaatrecht.

Wettelijk kader

In de Europese Nitraatrichtlijn zijn afspraken vastgelegd over de bescherming van grond- en oppervlaktewater tegen verontreiniging door nitraat uit agrarische bronnen. Deze richtlijn verplicht lidstaten het stikstofgebruik via dierlijke mest te beperken tot maximaal 170 kg per hectare per jaar. De Europese Commissie heeft aan Nederland hiervoor derogatie verleend.

Aan deze derogatie is de voorwaarde verbonden dat de mestproductie in Nederland – in termen van stikstof en fosfaat – het niveau van 2002 niet mag overstijgen, het zogenaamde mestproductieplafond.

Het fosfaatrechtenstelsel dat sinds 2018 van kracht is, moet ervoor zorgen dat de totale fosfaatproductie van melkvee onder het fosfaatproductieplafond blijft.

Werkwijze

De controles op het fosfaatrecht kunnen pas na afloop van een afgesloten kalenderjaar worden uitgevoerd. In de meeste gevallen worden de fosfaatrecht inspecties uitgevoerd over 2 afgesloten kalenderjaren. In 2020 zijn dit inspecties over de kalenderjaren 2018 en 2019.

In het kader van risicogericht handhaven zijn bedrijven geselecteerd waarbij vermoedelijk onder andere op basis van de bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) geregistreerde gegevens sprake was van een overschrijding van het fosfaatrecht. De analyse wordt in samenwerking met RVO uitgevoerd door de NVWA.

Opgemerkt wordt, dat bedrijven waarvan de procedure voor de vaststelling van de hoogte van het fosfaatrecht nog niet definitief was vastgesteld, buiten deze selectie zijn gehouden. Dat wil niet zeggen, dat deze bedrijven niet meer over kalenderjaar 2018 of 2019 gecontroleerd worden. Ook in een later stadium kan nog gecontroleerd worden over kalenderjaar 2018 en 2019.

Resultaten

In 2020 zijn op 13 bedrijven inspecties op het fosfaatrecht afgerond. Op 3 bedrijven (23%) werden niet meer dierlijke meststoffen door melkvee geproduceerd dan het op het bedrijf rustende fosfaatrecht. De resultaten van deze geïnspecteerde bedrijven mogen echter niet geëxtrapolerd worden op de totale melkveehouderij, omdat het een risicogerichte selectie betreft. Daarnaast zijn bedrijven waarvan de hoogte van het fosfaatrecht nog niet definitief was vastgesteld buiten deze risicogerichte analyse en selectie gehouden en niet fysiek in onderzoek genomen.

controlesresultaten fosfaatrecht	aantal bedrijven
Fysieke controles 2020	13
Akkoord	3
Niet akkoord	10

Tabel 1. Controleresultaten en maatregelen fosfaatrecht (peildatum 02-05-2021)

Bij een inspectie op een bedrijf in het kader van het fosfaatrecht wordt in veel gevallen 2 afgesloten kalenderjaren geïnspecteerd. In dit geval de jaren 2018 en 2019. Op de 10 bedrijven die niet akkoord waren, zijn 10 overtredingen vastgesteld over kalenderjaar 2019 en 4 overtredingen over kalenderjaar 2018. Op 4 bedrijven is dus een overtreding over 2 kalenderjaren vastgesteld.

In onderstaande tabel 2 is aangegeven over welke kalenderjaren er een overschrijding van het fosfaatrecht is vastgesteld op de 10 bedrijven die niet akkoord waren.

controlesresultaten fosfaatrecht	niet akkoord
Fosfaatrecht 2018	4
Fosfaatrecht 2019	10

Tabel 2. Niet-akkoord controles uitgesplitst per kalenderjaar (peildatum 02-05-2021)

Maatregelen

Het stelsel van fosfaatrechten wordt, evenals de dierrechten varkens en pluimvee, strafrechtelijk gehandhaafd.

De 10 bedrijven waar een overtreding geconstateerd is vanwege overschrijding van het fosfaatrecht zijn allemaal met een proces-verbaal afgedaan conform de afspraken met het Openbaar Ministerie.

Bij een proces-verbaal voor overtreding van het fosfaatrecht wordt standaard een berekening van het wederrechtelijk verkregen voordeel bijgevoegd. Bij een veroordeling kan dit wederrechtelijk verkregen voordeel worden ontnomen.

maatregelen	
Schriftelijke waarschuwing	-
Proces verbaal	10

Tabel 3. Maatregelen fosfaatrecht (peildatum 02-05-2021)

Conclusie

Op 13 bedrijven is een inspectie afgerond in het kader van het fosfaatrechtenstelsel en heeft 23% niet meer dierlijke meststoffen geproduceerd met melkvee dan volgens het fosfaatrecht is toegestaan.

De resultaten van deze geïnspecteerde bedrijven kan niet geëxtrapoleerd worden voor de hele doelgroep melkveehouders, omdat het een risicogerichte selectie betreft. Daarnaast zijn bedrijven, waar nog een juridische procedure liep over de hoogte van het fosfaatrecht voor het bedrijf, buiten de selectie gehouden en niet in onderzoek genomen.

Mede door corona zijn er minder bedrijven geïnspecteerd dan in eerste aanleg de planning was.

Voorbeeld Tabel 1

tekst	tekst	tekst

Dit is een bijschrift bij een afbeelding, grafiek of tabel.

Voorbeeld Tabel 2

tekst	tekst	tekst

is een bijschrift bij een afbeelding, grafiek of tabel.

Voorbeeld Tabel 3

tekst	tekst

Dit is een bijschrift bij een afbeelding, grafiek of tabel.

